

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7793-7794/2557

นายวิเชียร ยังอยู่ กับพวกโจทก์ นายปราง ดีเด่นจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 156/1, ป.วิ.พ. มาตรา 157, ป.วิ.พ. มาตรา 229

ย่อ / หลักกฎหมาย

ศาลชั้นต้นสั่งในคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ว่า ถ้าวินิจฉัยโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ยังคงไม่มีทรัพย์สินพอจะเสียค่าธรรมเนียมศาลได้ และอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์เช่นนี้ แสดงว่าศาลชั้นต้นพิจารณาข้อเท็จจริงที่ปรากฏต่อศาลแล้วว่า ไม่มีข้อเท็จจริงใดอันจะทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าวเป็นอย่างอื่นตาม ป.วิ.พ. มาตรา 156/1 วรรคสาม และคำสั่งของศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์เช่นนี้ ย่อมรวมถึงเงินที่โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 จะต้องวางศาลในการยื่นฟ้องอุทธรณ์ตามมาตรา 157 ด้วย ดังนั้น ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 วางเงินค่าธรรมเนียมตามมาตรา 229 จึงเป็นคำสั่งไม่ชอบ แม้โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 จะนำเงินบางส่วนมาวางศาล ย่อมไม่มีผลผูกพันให้ต้องนำเงินส่วนที่ขาดมาวางเพิ่มเติมเป็นค่าธรรมเนียมใช้แทนในการยื่นฟ้องอุทธรณ์ตามมาตรา 229คดีทั้งสองสำนวน สำนวนแรก โจทก์ทั้งสองฟ้องโดยได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล หลังจากจำเลยยื่นคำให้การต่อสู้คดี โจทก์ที่ 4 ขอลงฟ้อง ศาลชั้นต้นอนุญาตให้จำหน่ายคดีสำหรับโจทก์ที่ 4 จากสารบบความ สำนวนหลัง จำเลยฟ้องโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ให้การต่อสู้คดี ศาลชั้นต้นอนุญาตให้พิจารณาคดีทั้งสองสำนวนรวมกัน โดยให้เรียกโจทก์ที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 สำนวนแรกซึ่งเป็นจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 สำนวนหลังว่า โจทก์ที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ตามลำดับ ให้เรียกจำเลยสำนวนแรกซึ่งเป็นโจทก์สำนวนหลังว่าจำเลย ศาลชั้นต้นพิพากษาให้โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 รวมทั้งบริวารขนย้ายทรัพย์สินและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากที่ดินโฉนดเลขที่ 62755 ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ห้ามโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 รวมทั้งบริวารเข้าเกี่ยวข้องให้โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ร่วมกันชำระค่าเสียหายแก่จำเลยเดือนละ 5,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 จะขนย้ายทรัพย์สินรวมทั้งบริวารและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากที่ดิน กับให้โจทก์ที่ 1 ที่ 3 ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลยในสำนวนหลัง โดยกำหนดค่าทนายความทั้งสองสำนวนรวม 20,000 บาท ยกฟ้องโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ในสำนวนแรก โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 อุทธรณ์พร้อมคำขอทุเลาการบังคับและยื่นคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลชั้นอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งในคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลชั้นอุทธรณ์ว่า ถ้าวินิจฉัยโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ยังคงไม่มีทรัพย์สินพอจะเสียค่าธรรมเนียมศาลได้ อนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ และมีคำสั่งในอุทธรณ์ว่า ให้โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 นำเงินค่าธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 229 มาวางให้ครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนด โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 นำเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวมาวางศาลจำนวน 20,570 บาท ภายในเวลาที่ศาลชั้นต้นกำหนด ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับอุทธรณ์และคำร้องขอทุเลาการบังคับของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 จำเลยยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำสั่งรับอุทธรณ์และคำร้องขอทุเลาการบังคับของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 นำเงินค่าธรรมเนียมใช้แทนส่วนที่ขาดอยู่อีก 200,000 บาท มาวางศาลภายในเวลาที่กำหนด โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ยื่นคำร้องคัดค้านโดยขอให้มีการคืนเงิน 20,570 บาท ที่โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 วางต่อศาลโดยสำคัญผิดว่าศาลชั้นต้นอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลชั้นอุทธรณ์บางส่วน และเพิกถอนคำสั่งที่ให้โจทก์ที่

1 ถึงที่ 3 นำเงินค่าธรรมเนียมมาวางเพิ่มเติมอีก 200,000 บาท ซึ่งโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ได้รับการยกเว้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 229, 157 ศาลชั้นต้นบันทึกในรายการกระบวนการพิจารณา ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2554 ว่า ตามคำสั่งของศาลที่สั่งในอุทธรณ์และคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลชั้นอุทธรณ์ของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 แสดงว่าศาลอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์เพียงบางส่วนโดยไม่อนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 229 โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 จึงต้องนำเงินดังกล่าว 200,000 บาท มาวางศาลเพิ่มเติม ให้นำพร้อม ในวันนัดพร้อมวันที่ 4 สิงหาคม 2554 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า ศาลได้วินิจฉัยตามรายงานกระบวนการพิจารณา ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2554 แล้วว่า โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 จะต้องนำเงินค่าธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 229 มาวางเพิ่มเติม 200,000 บาท จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้องคัดค้านของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 และให้นำเงินจำนวนดังกล่าวมาวางศาลภายในเวลาที่กำหนดและให้นำพร้อม ในวันนัดพร้อมวันที่ 17 สิงหาคม 2554 โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 แกล้งว่า ไม่มีเงินค่าธรรมเนียมใช้แทนวางศาล และไม่ได้นำมาวางภายในเวลาที่กำหนด ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งเดิมที่รับอุทธรณ์และคำร้องขอทุเลาการบังคับของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 เป็นไม่รับอุทธรณ์และคำร้องขอทุเลาการบังคับของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 อุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นวันที่ 4 สิงหาคม 2554 ศาลอุทธรณ์ภาค 2 มีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 วางเงินค่าธรรมเนียมศาลและค่าธรรมเนียมศาลเพิ่มเติมดังกล่าว คืนค่าธรรมเนียมศาล 20,570 บาท แก่โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 และมีคำสั่งรับอุทธรณ์และรับคำร้องขอทุเลาการบังคับของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 แล้วให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการต่อไป จำเลยฎีกา คำสั่ง ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 นำเงินค่าธรรมเนียมใช้แทนมาวางศาลเพิ่มเติมอีก 200,000 บาท ชอบหรือไม่ พิเคราะห์แล้ว เงินค่าธรรมเนียมใช้แทนที่ศาลชั้นต้นสั่งให้โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 นำมาวางศาลเพิ่มเติม นั้น เป็นเงินค่าฤชาธรรมเนียมตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นที่ให้โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ใช้แทนจำเลย ในสำนวนคดีหลังซึ่งจำเลยฟ้องโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 โดยเป็นค่าธรรมเนียมศาลที่เป็นค่าขึ้นศาล ซึ่งจำเลยชำระตามคำสั่งของศาลชั้นต้นตามรายงานกระบวนการพิจารณา ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2553 ก่อนที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้รวมการพิจารณา

คำพิพากษา

คดีทั้งสองสำนวนนี้เข้าด้วยกัน ตามใบรับเงินค่าธรรมเนียมศาล ลงวันที่ 12 มีนาคม 2553 และวันที่ 8 เมษายน 2553 การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้พิจารณาคดีรวมกัน มีผลให้คดีที่พิจารณารวมกันนั้นเป็นคดีเดียวกัน คำพิพากษาของศาลก็อยู่ในฉบับเดียวกัน เมื่อโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ซึ่งได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องคดีในศาลชั้นต้นและเป็นฝ่ายแพ้คดีได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นโดยขอให้ศาลอุทธรณ์บังคับตามคำขอท้ายฟ้องของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ในสำนวนแรก กับยกฟ้องจำเลยในสำนวนหลัง และยื่นคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ และศาลชั้นต้นสั่งในคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ดังกล่าว่า ถือว่าโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ยังคงไม่มีทรัพย์สินพอจะเสียค่าธรรมเนียมศาลได้ และอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์เช่นนี้ แสดงว่าศาลชั้นต้นพิจารณาข้อเท็จจริงที่ปรากฏต่อศาลแล้วว่า ไม่มีข้อเท็จจริงใดอันจะทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าวเป็นอย่างอื่นตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 156/1 วรรคสาม คำสั่งของศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้

ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในศาลชั้นอุทธรณ์ของศาลชั้นต้นมีผลเป็นปริยายว่า ศาลชั้นต้นได้อนุญาตให้โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์สำหรับสำนวนคดีหลังที่โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ถูกจำเลยฟ้องแล้วด้วยและคำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลเช่นว่านี้ ย่อมรวมถึงเงินที่โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 จะต้องวางศาลในการยื่นฟ้องอุทธรณ์ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 157 ด้วย ดังนั้น การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งในอุทธรณ์ของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 ว่า ให้โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 วางเงินค่าธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 229 จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยบทบัญญัติดังกล่าว แม้โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 จะได้ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลชั้นต้นเช่นว่านั้น โดยนำเงินดังกล่าว 20,570 บาทมาวางต่อศาลแล้ว ย่อมไม่มีผลผูกพันให้ต้องนำเงินที่ขาดอีก 200,000 บาท มาวางเพิ่มเติมเป็นค่าธรรมเนียมใช้แทนในการยื่นฟ้องอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 229 คำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค 2 จึงชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ

องค์คณะ

สุรศักดิ์ ศิริวิเชียร · บุญมี ฐิตะศิริ · จตุรงค์ นาสมใจ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/7793-7794/2557>